

Юрій Винничук

Ги-ги-и

Ги-Ги-и

Ги-ги-и

1

Було мені, либонь, зо п'ятнадцять років, а братові Максові — шість, коли наш татуньо виграв на довічне володіння дерев'яну садибу, єдиною незручністю якої було те, що там можна було тільки лежати і знаходилася вона на глибині двох метрів під землею. А влаштував він собі мандрівку в ліпший світ тим робом, що упав напідпитку з кладки в струмок, де й води було жабі по коліна. Так вдало беркицьнути з кладки, може, таткові хтось і поміг, але нам про це нічого невідомо.

Щоправда, того вечора матінка веліла нам із братиком перетягти кладочку мотузкою і ледь-ледь підпиляти поруччя. Вона не пояснила для чого, то я й досі в здогадах. Коли ж уранці знайдено трупа, то мотузки, звісно, вже не було. Матінка одразу в плач:

— Ой горе ж мені! Ой лишенько! На кого ж ти нас зоставив?

Та гріх було нарікати, бо зосталася наша ненька в незлих руках своїх кавалерів, котрі ще за життя татуньового утоптали до нас стежечку і платили незлецькі гроші, віддаючи належне матусиним привабам.

В такий ото час мама нас виганяла з хати, але ми були не в тім'я биті і, підкравшись до віконця, усе любенько бачили. Меншенького я підносив на руках, щоб і він поглянув, як то наша мамуня йдуть гопки з дядьком на ліжкові.

Всіх її гостей ми знали добре з вигляду і завше гречно віталися, дуже їх любили і шанували, бо ж приносили нам цукерки та інші солодощі.

Лише одного жевжика терпіти не могли. То був такий пузатий кнуряка, що ледве до хати влазив. Ото він, щоб не увередити нашу матінку, не на неї вибирався, а клав її зверху. Це ж, було, бідна матінка гецкають та гецкають, аж рясним потом сходять, а він лежить, мов колодисько, та й сопе тіко.

Га, псяюха, то ти так! Заставимо ж ми і тебе погецкати. Перед самим його приходом узяли та перцю щедро посипали в ліжко під простирадло. Самі причаїлися за вікном і чекаємо.

Приходе наш любасик і зараз із матінкою порозбиралися — та й бух у ліжко. От мама почали

своє робити, а він, хоч-не-хоч, і терне задком, перець йому — й туди. Ех, як не почне він кидатися та підкидатися, що матуся наші, мов горобчик, злітали то вгору, то так швидко додолу гепцяли, що ми вже забідкалися, аби не беркицьнула вона на підлогу. Але Бог милував. Зате ж наш кнуряка після тієї скачки безперестанку сахарницю свою чухав. І вдягається вже, бісова намога, а чухається!

А то якось нас дідуньо під вікном застукали, та як галайкнуть:

— А що ви тут, шибеники, робите, га? Ми ж йому:

— Цитьте, діду! Клієнта сполохаєте!

— Якого ще в біса клієнта?

— А ходіть-но лишень погляньте!

Та з тих пір і дідуньо наш учащати почали під вікна. Усе нам, було, наказують:

— Дивіться, не забудьте й мене покликати, коли там теє... Бо візьму ломаку, то ноги поперебиваю! Ич, лобуряки!

Не минуло року по татовій смерті, а наша матуся з'їздила на ніч. Куди й кавалери пропали — наче вітром здуло.

Як на зло, ще й з дідом пригода. Дідуньо, бачте, займалися тим, що перевіряли сусідські курники. Вони всюди любили порядок.

— Я, — каже, — чужого не беру, а беру зайве. Ото як почну курей рахувати, бачу — непарна

рахуба, то й кажу собі: не буде пари — з'їдять татари. І забираю одну курку. А як нарахую парне число, то вже одну візьмеш — пару розіб'єш. Беру дві.

Одної нещасливої години прилапано було нашого дідуня в курнику саме як вони парній курочці голівоньку скручували. Дідуньо, звичайно, пробували пояснити, що його діяльність спрямована винятково на користь господарства, але кийки на ці апеляції не зважили і справно вирахували парність дідових ребер. Так що ні в кого вже сумніву не було, що дід зайвого ребра не мав.

Після такої рахуби небіжчик з ліжка вже не вставали. Але нам вже було добре відомо, що порода наша живучіша за котячу, і дідуньо бозна ще скільки літ валятимуться в ліжку, доки надумають Бозі духа віддати. А що це нам було й зовсім не до речі, то не дуже--сьмо жалували, коли якось уночі дідо задихнувся під периною, котрою накрилися з головою. А щоби тая перина не сповзла, і наші дідуньо, не дай Боже, не застудилися, ми з матінкою сіли зверху.

Небіжчик і кавкнути не зміг, бо наша матінка була вже на ту пору дебелинькою жіночкою і, хоч мала гузно в добрих два обійми, то все ж, певно, їй холерно дідова голівка намуляла, а особливо довгий з горбиком ніс.

Ото як дідуньо, царство їм небесне, гегнули, то zostалися ми на бобах. Патент на безгучне проникання в курники втратив свою актуальність від часу, як його авторство стало відоме всім, кого він обслуговував. То й не диво, що наша матінка якось і каже:

— Ну, ви вже повиростали, пора й за діло братися. Бо я не збираюся дармоїдів тримати.

А що це святісінька правда, ми на дідуньові переконалися, і щоб убезпечити себе від різних несподіванок, на які наша мама була дуже спритна, удалися до цілком пристойного діла: де що не так, або ж не там, де слід, лежало, відразу волокли у хату.

Малий Макс був на диво кебетним хлопчиною, але занадто вже верескливим. Якось мені той вереск так допік, що я не втерпів:

— Цить, — кажу, — а то вухо відріжу!

Куди там — не перестас. Я свого братчика дуже любив, але обіцянки треба дотримувати. От я беру ножика, чирк-чирк — і вуха нема.

Макс умить занімів; де й сльози поділися. То капотіло, як з ринви, а то, мов корова злизала. Дивиться на мене вибалушеними очима, аж рот роззявив, а з вуха тихо-тихенько — дзюрр та дзюрр.

— Дурню! — не витримав я. — Ти хоч би долонею прикрив!

А він ані мур-мур. Стоїть, як вкопаний. Чи довго б це тяглося, але виходить мама і питає:

— Що таке сталося, що він вже не плаче? То верещав, як недорізаний, а то замовк і ні шелесть. Що ти йому зробив?

— Та нічого. Ото тіко вухо відчикрижив, бо занадто вже він заходився.

— А ти ж хоч помив йому вухо перед тим, як відчикрижити?

— Ні, а що?

— А те, що міг інфекцію занести. Господи, що мені з вами робити? Ніколи в старших не спитаються, самі все вирішують. Ходи, Максе, в хату. Заліплю тобі рану тістом. Чи ти ба, як воно юшить! Хоч би долонею прикрив чи що, а то вилупило баньки, як жабеня!

Те вухо я сховав у сірникове пуделочко, вимостивши його ватою, і Макс уже з ним не розлучався, його вухо набавом стало предметом заздрощів усіх вуличних хлопчаків, ба навіть із передмістя приходила дітвора, щоб хоч одним оком глянути. А Макс із гордістю показував своє вухо і пояснював:

— Це Влодзьо мені втяв, коли я кричав, як недорізаний.

І тоді всі звертали на мене погляди, повні пошани і заздрощів: оце братик — перша кляса!

На щастя, я одразу зорієнтувався, що на демонстрації відтятого органа можна незле заробити, і став брати від кожного глядача п'ятачок. І лише в рідкісних випадках, коли глядач був надто малим, аби володіти бодай дрібною копійчиною, плата замінювалася якими-небудь цінними предметами. Це могли бути кольорові скельця, гудзики, здохла миша, якийсь дивовижний жучок або навіть цукерка.

Мама не могла нами натішитися:

— Я завше казала: у вас грає моя кров.

Про кров нашого татуся ніколи не згадувала, оскільки й сама гаразд не відала, хто з безлічі її кавалерів міг бути нашим татом.

Але все має свій кінець. Коли забракло охочих милуватися відтятим вухом, наш гешефт занепав. Бідолашний Макс не міг цього пережити. Він зі слізьми на очах благав мене, щоб я відрізав йому і друге вухо, але я добре розумів, що це вже ледве когось знову зацікавить.

І тоді ми почали розмірковувати, що б таке ще в Макса можна було відрізати. Довго ми думали, доки врешті Макс не повідомив з таємничим виглядом, що в нього є одна дивна штучка, яка йому зовсім не потрібна, і він би з радістю її позбувся. Та коли він мені показав тую штучку, то я не захотів брати на себе такого важкого гріха.

— Максе, — сказав я, — ти ще занадто малий і не можеш гаразд оцінити вартість цієї штучки. Коли ж підростеш, вона тобі деколи буде дуже потрібна.

Словом, хоч-не-хоч, а довелося шукати іншого зарібку.

2

На ту саму пору забрів на наше подвір'я п'яничка і заснув, а наша свиня підкралася і перекусила йому горлянку. А що вона, як рідко яка свиня, скупую не була, то ще й кабанчика покликала і давай собі ласувати.

Зачувши надто голосне хрюкання та цьмакання, вибігли ми з матінкою і відігнали жирунів. Та було надто пізно, п'яничка одійшов у кращий світ. І в тую мить посивілу голівоньку нашої неньки навідала смілива ідея: аби добро не пропадало та поки м'ясце не засмерділося, напекти з останків цього п'янички шницлів.

Довго не думаючи, затягли ми його в льох і хутко розтяли від пецьки до тецьки.

Оскільки шкура вже була пошкоджена, ми її закопали, а м'ясо, відділивши від кісток, перепустили через м'ясорубку.

Наступного дня над дверима нашого будиночка закрасувалася вивіска:

ПІД ЗЕЛЕНИМ ПСОМ

Тут молена смачно пообідати і переночувати в товаристві незрівнянної Лоліти.

Незрівнянною Лолітою, звичайно, була наша мама. Вона придбала собі чорну кудлату перуку і зовсім незле виглядала, хоч її форм вже не стримували жодні гумки і жодні корсети.

Таким чином, наша робота полягала в тому, що нічліжан годувалося найрізноманітнішими м'ясними делікатесами, щедро присмаченими цикутою. Коли ж гості розходилися по виділених покоях, то одразу цікавилися незрівнянною Лолітою. Яке ж було їхнє збентеження, коли виявлялося, що це наша мама. Але не було іншої ради — незрівнянна Лоліта заходила в кожную кімнату по черзі і примушувала до злягання, поєднуючи корисне з приємним.

На світанку жоден із клієнтів уже не дихав, і тоді для нас із Максом починалася справжня робота. Хоч і часто заходили відвідувачі «Під зеленого пса», та все ж м'яса лишалося стільки, що довелося виносити його на ринок. А тут ще й кісток до біса назбиралося, що увесь льох було ними захаращено.

— А чому б нам не почати варити з них мило? — поцікавився я у матінки.

Її ця ідея неабияк зворохобила.

— А що — і справді! Не пропадати ж добру.

Роботи навалило стільки, що ми ухекалися не на жарт.

Одного вечора ми після довгої наради вирішили, що Макс буде дбати про городину, бо увесь город ми засіяли цикутою і блекотою, щоб була приправа до м'яса, а також стежити за котлами, в яких виварювалися кістки і тлуцц. На мене лягла вся різницька робота, а на маму — кухня і роля незрівнянної Лоліти.

Проте й далі ми не встигали за всім, і тоді мама запропонувала залучити до компанії свого брата, а мого стрийка.

3

Стрийко мешкав за містом на хуторі, і було в нього донька Рузя та три дебелих підсвинки: мій ровесник Бодьо та два близнюки — Мілько і Філько.

Стрийко займався теж непоганим гешефтом: ловив котів і собак та виварював мило, котре, звичайно, не могло конкурувати з нашим. Стрийна шила з котячих і псячих шкурок норкові й лисячі хутра, які надто підозріло пахли, і їхні власники дуже нарікали на те, що за ними по вулицях бігло

щонайменше з десяток котів і псів, мабуть, родичів лисячого хутра.

Отже, мене виряджено було на переговори. Про всяк випадок прихопив я сокирку і сховав за поясом під курткою.

На хуторі панував затишок. Осінній вітер розважався нещасним листям. Стрийна сиділа на порозі й товкла масло. Ледве чи воно було коров'яче.

Я чемно привітався і запитав, чи є стрийко.

— Є, є, піди за хату — він там хазяйнує.

За хатою старий кендюх стрийко і його троє бовдурів саме білували котів.

— Боже помагай! — привітався я.

— О, хто до нас прийшов! — вигукнув стрийко, вдаючи, ніби дуже втішений, а вся трійця його вишпортків порозтягала писки від вуха до вуха, оголюючи жовті ріденькі зуби. — Яким тебе вітром занесло?

— Тим вітром, що мете грошима.

Почувши про гроші, стрийко зацікавлено глянув на мене, тоді вітер скривавлені руки об траву і підступив ближче.

— Ну що ж, поговоримо. Але хай спочатку мої хлопчики подивляться, чи нема в тебе за пазухою якої-небудь дурнички, котра може пальчик поранити.

При тих словах троє бенькартів метнулися до мене, скалячи зуби, і вже хотіли виконати веління свого татуса, але я вчасно перепинив цей порив, пригостивши найстаршого обушком по голівці.

— Е-е, — заметушився стрийко, — я пожартував.

— Прибережіть такі жарти для роботи, яку я вам збираюся підкинути.

На Бодя вилили відро дощівки, і він очуняв. Сіли ми під деревом на траву, і я їм почав розповідати.

— Отож, діло таке. Відкрили ми з матінкою шинок «Під зеленим псом», куди чимало гостей заходе, але ніхто не бачив, аби вони звідси виходили.

Стрийко значуще презирнувся зі своїми гавриками, а я продовжував:

— Частуємо їх м'яцем, а залишки м'яця продаємо на ринку. А ще ж виварюємо мило з дуже доброякісних кісток і тлущу. Може, чулисте про мило «Китайський помаранч»?

— Чого ж не чув. Це найліпше мило, яке є. Я й сам часто ним користуюсь.

— Так ото ми його й варимо. Хоча, правда, не користуємося.

— То ви його варите з тих кісток, що відділяєте від того м'яса?

— Еге ж.

— А м'ясо у вас з'являється після того, як кудись пропадають нічліжани?

— Маєте рацію.

— А нічліжан годуєте м'ясом, яке з'явилося після того, як звільнилося місце після їхніх попередників?

— І які ж бо ви, стрийку, дотепні! — вигукнув я захоплено.

Стрийко задумався. Троє лайдацюр і собі наморщили свої приплюснуті чола, вдаючи, що сильно думки їх пригнітили.

— Гм-м... — нарешті промимрив стрийко. — То ти хочеш мені запропонувати спілку?

— Ви, стрийку, так якби мої думки читали.

— А не боїшся, що я продам вас?

— Не-а.

Стрийко здивовано підняв брови:

— Чому?

— Бо ми з Максом неповнолітні, і суд вирішить, що то нас матуся збила з праведного шляху. Але й матінка до цюпи не попаде, бо занадто мудра. Зачинять її в палаці культури для вар'ятів, а нас випустять на всі штири сторони. А тоді, дорогенький стрийку, зачнуться для вас судні дні. Тлуцу на вас багацько, мило буде люксове.

Стрийко скривився.

— Ну, добре. Я згоден. А ви, мої любі діточки?

Любі діточки одразу ж закивали головами. Мені сподобалась їхня маломовність. Ми потиснули одне одному руки, і стрийко мовив:

— Ну, таке діло не зашкодить і обмити. Ходімо до хати.

Стрийна накрила на стіл. Стрийко видобув з кременса якусь мохом порослу плящину і розлив по келишках. В житті ще не доводилося мені пити бридкішого трійла. Певне, що й покійник скривився б, якби хто хлюпнув йому тієї зарази на губи. Закусив я квашеним огірком, бо ті вареники з м'ясом, що з'явилися на столі, довіри в мене не викликали.

4

Відтоді пішло наше діло так вдатно, що заробили ми доволі грошеньт і стали вже обмислювати, як нам розширити виробництво. Не обходилося, правда, і без сварок, бо і стрийко, і наша матінка ніколи не обминали нагоди, щоби одне одного в дурні не пошити.

Одного разу мама й кажуть стрийкові:

— Слухай, Льондзю, а чому б нам не породичатися?

І прийшла оце якраз черга, аби я мовив пару слів за стрийкову доню, котра мала вже сімнадцять літ і вважалася на виданні. Звали її Рузя. То було

придуркувате від народження створіння, котре годилося б тримати на темнім стриху, аби вона порядних людей не полохала.

Уявіть собі худющу, позеленілу, а на додаток того всього замало, ще й вусату баберу. І ото на такій немитій мармизі мене зібралися обкрутити. Я вперся руками й ногами:

— Та ж вона страшна, як світ соціалізму! Коли я її бачу, у мене все опускається і гикавка бере.

— Сину мій! — сказала матуся. — Наше діло потребує жертв. І коли ти не даси згоди, то мені доведеться вдатися до крайнощів.

Вона так промовисто подивилася на мене, що я відчув себе одною ногою вже там, де і мій коханий татусь.

5

Весілля закотили на всю губу. У місті помітно поменшало блудних котів і собак, а що вже ворон упольовано — то й ліку нема. Стрийна напекла таких курчат у сметані, що гості мало пальці не попроковтували, не здогадуючись, що ще вчора ці курчата каркали на деревах. Не кажу вже про тушковану крілятину з котів і печеню з псів. Стрийна доклала весь свій кухарський талант, аби навіть найзаповзятливіший смакоша не

засумнівався у натуральності ковбас, паштетів і шинок.

Я сидів із квасною міною на обличчі, а поруч стирчала, мов шило з мішка, моя Рузя. Вусата усмішка сяяла від вуха до вуха. Довгий час я намагався не зиркати у її бік, щоби не зіпсувати собі апетиту, й сумлінно спожити тих кілька натуральних канапок, які мені мама запхала до кишені. Але оті пуцьверінки, її пришиблені братчики, зчинили страшенний вереск — мовляв, горілка гірка (а хіба вона може бути солодка, якщо її з кіз'яків гнали?), і пити вони, бач, не будуть, поки молоді не засолодять.

Я зблід і відчув, як мурашки повзуть мені по спині. Куди там, вража мати, до солодоців! Такій штахеті хіба чоботи дай цілувати, то, може, заблищать від її губ, як від дьогтю. А ті іроди не вгавають, лементують так, що аж їхні пики збуряковіли від потуги.

Рузя тим часом тулиться до мене, мов собача, і я чую, як щось у неї бурчить в животі, наче там хтось під гору тачку цегли пхає.

Звівся я на ноги з важким серцем. Рузя мені рийку свою тиць та й обслинила всього так, що мало носа не відгризла. Присмокталася тая кляча, мов п'явка, думав, що й душу з мене висмокче, бо вже почув, як в шлунку моєму буйні соки зануртували і піднялися до горла. Ледве відірвав її

від себе і впав на лаву. Писок аж блищав мені від слини, а витертися ніяк не пасує, то я захопив кусень короваю і дарма, що його спечено було з тирси, набив ним рота, щоб хоч так якимось витравити смак Рузиних вуст.

Тим часом родичі чомусь вирішили, що я палаю страшним бажанням усамітнитися з молодого і, підхопивши нас попід руки, заштовхали в покій та зачинили на ключ.

Моя жіночка, уся червона від невтомної жаги, переповнена бажанням нарешті знищити залізобетонну лінію Мажіно своєї невинності, умить покидала з себе усеньке манаття, усе, що приховувало від людського ока її кістляві форми, і стала переді мною гола-голісінька, як її дурнувата матуся породила.

Мій сумний погляд проїхався по гладенькій поверхні відсутніх грудей, провалився в запалий із синіми прожилками живіт, на котрому можна було б цвяхи випрямляти, і з жахом заплутався в чорній куделі, що стирчала з-під живота. Ця жахлива мітла приголомшила мене своєю непропорційністю до решти тіла, і я відразу запідозрив талановиту рученьку стрийни.

Зловтішно посміхаючись, я шарпнув за тее гніздо. Рузя скрикнула. А в руках у мене опинилася звичайнісінька перука, не без майстерності пристосована для виконання зовсім інших функцій.

А на місці, де щойно чорніли непролазні хащі, руділа тепер несмілива хошимінівська борідка, яку Рузя цілком доречно вирішила цнотливо прикрити кістлявою ручкою.

Щоб якось розвіяти напружену атмосферу, Рузя хихикнула і, беркицьнувши в ліжко, жваво розкинула ніженьки, аби я хоч зараз не засумнівався в наявності того місця, на якому мене, дурного, в женили. Я дійсно побачив, що там усе в порядку і не чигає на мене замаскований міксер, адже від моїх родичів усього можна було сподіватися.

Та-ак, думаю собі, коли зараз її не навчу розуму, то коли ж учити? І, скинувши ременяку, підступаю до неї, а воно, звісно, дурне — шкіриться та потягується, мов кішка. Ухопив я подушку, мордяку її накрив та ну ж хрестити по чім попало. Вона, як зміюка, звивається та кидається, аж кості торохтять, а я не вгаваю — хресть-навхресть, аж ремінь до шкіри прилипає.

Одвів я душу, сів біля неї та й кажу:

— Оце писни кому — порішу на місці. Я такий. Втямила?

— Умгу, — крізь сльози.

— І щоб більше я тебе голою не бачив. Твої божественні форми діють на мене, як на ката скипидар.

Після того родичання може б ми й жили собі, як пироги в маслі, але наша матуся уже зовсім занепала на силах і, яко незрівнянна Лоліта, могла тепер задовольнити хіба такого хлопа, що п'ятнадцять літ в криміналі відсидів, та ще перед тим добряче його підпоївши.

Зібралася всенька наша родина за квадратним столом і почала розмірковувати, як же тут виплутатися з тяжкої ситуації.

От я й кажу:

— Коли наша матінка вже не теє, то я пропоную до цього діла залучити або стрийну, або мою любу жіночку.

Ех, що зі стрийком зробилося! Як не зірветься на свої кривулі та як не загамселить кулаками по столу:

— Не дозволю! Не дам! — і таке інше, присмачене перченими слівцями.

А його одоробали і собі за ножі та виделки схопилися, мовби сплутали мене з печеним гиндиком.

— Ага, — кажу я, — то це як ваша сестра, а моя матінка надуживала сил задля спільної кишені, то ви ні гу-гу, а як черга до ваших дійшла, то ви зараз гальма тиснете?!

— Я слаба для такої роботи, — сказала стрийна.

— Вона дуже слаба, — підтвердив стрийко. — Ми з нею тепер не частіше, як раз на два дні борюємося, та й то чух-чух, аби скорше.

— І то хіба, як від него по зубах дістану, — зітхнула стрийна. — Бо для мене і раз на два дні зтяжко. Добре, жи я на ніч щелепу виймаю, бо був би мені весь писок погаратав.

— Ті хлопці — то всі якісь бузувіри, — похитала головою моя матінка. — Колись до мене один такий приходив, що все хотів мені кавалок дупи врізати. Казав, жи як баче її, то зара йому слина тече і хоче жерти. Як-ем того зачула, то більше він мене без майталесів не видів.

— А як же він тоє?... — поцікавилася стрийна, але мама, кивнувши на дітей, зашептала їй на вухо.

Стрийна сказала:

— Ага, — і задумалась.

— Ну, добре, — встряв я. — На стрийну маєте право. Тримайте її винятково для своїх дрібновласницьких куркульських потреб. Бийте в писок і нюхайте, чи дихає. А я хлоп сучасний, в мене мораль не засмічена буржуйськими забобонами. Я свою кохану жіночку віддаю на спільне діло.

Рузя, як те зачула, спалахнула, мов жар, і очка опустила. Відразу видно, що мою пожертву оцінила вона, як найвищий дар своєї долі. Нарешті вона скине із себе важкі ланцюги невинності і наситить спраглу плоть.

Всі решта важко перетравлювали мою пропозицію, гарячково підраховуючи свої відсотки. Аби полегшити тії підрахунки, я продовжив:

— Оскільки я — її повновладний власник, то вимагаю для себе сорок відсотків із прибутку.

Я знав, що кажу. Стрийко, зачувши про гроші, відразу забув, що йдеться про доньку, і кинувся торгуватися, збиваючи ціну. Стрийна і своє вставила:

— А мені скільки перепаде? То ж я її родила. Дев'ять місяців носила, аж мені поперек ломило! Прошу мені заплатити за кожен місяць.

— Не дев'ять, а сім, — сказала моя матінка. — Я добре пам'ятаю. Через те воно таке худюще і вродилося.

— Як то сім? — насторожився стрийко. — Я добре рахував. І знав, що роблю. Все йшло за планом. Сім бути не може, бо мене до війська забрали відразу по весіллю. То було в листопаді, а Рузя ся вродила на початку серпня. Себто якраз через дев'ять місяців.

— Так, на початку серпня, але вродилася на сьомому місяці, а не на дев'ятому. Так жи твоя

жіночка через два місяця після шлюбу мусила мати з кимось контакт близького ступеня.

Стрийна сиділа з очима в стелю і зовсім біла.

— Як-як? Якого ступеня? — морщив чоло Стрийко.

Потім поволі повернувся до стрийни, подивився уважно, мовби прицілюючись, і, не довго думаючи, заїхав так в зуби, що стрийна гугупнула разом із кріслом, розкинувши руки і ноги. В лівій руці вона стискала свою щелепу, котру перед хвилиною встигла вийняти.

— Так то є з бабами, — похитав головою стрийко і всмалив собі десять дека шпагатівки, не закусуючи. — Двадцять п'ять і ні відсотка більше.

— Добре, — погодився я.

Рузя про свою долю навіть не мрукнула, бо ж дістала все, про що тільки могла мріяти — кожної ночі по п'ять-шість хлопів, а то й більше. Не життя, а рай. Сам би заздрих, якби був кобітою.

Але на тім проблема не закінчувалася, а щойно починалася, бо коли екс-Лоліта переймалася лише тим, як стримати розкішні форми, що рвалися з одежі, то в Лоліти новоспеченої, навпаки, ребра випиналися, як у драбини.

Щоб добре дослідити, які саме місця її тіла потребують руки майстра, матінка звеліла Рузі розібратися наголяса. На ту пору вже стрийна очуняла, діставши від стрийка ще два ляпаси по

писку і горнятко води на голову. Вона вставила собі щелепу і теж взялася до ціла. Обоє з матінкою кружляли, мов джмелі, довкола Рузі та радилися, що з цим скарбом робити.

— Цицьки я зроблю з паклі, — сказала матінка. — Обшию їх марлею, аби купи трималися, коли їх клієнт буде мняцкати. А ти, Рузю, аби mocno стогнала, бо то воно, хоч і пакля, але як кобіту хтось лапає за цицьку, то мусить вона стогнати і очима вивертати. Такий порядок. Але що робити з ребрами? На них можна марша грати. Дивуюся тобі, сину, як ще ти об неї не потовкся.

— Може, тістом замастити, аби не так випирали? — спитав стрийко, пережовуючи шкуринку солонини.

Стрийна взяла зі столу ложку і постукала себе по лобі, дивлячись при цьому стрийкові просто в очі. Але стрийко, певно, не зрозумів її прозорого натяку, бо потягся за квашеним огірком, а не за ременем.

— Іншої ради нема, — сказала мама. — Треба буде її кілька днів поїти псячим салом. Так вона раз-два поправиться.

— Не хочу псячого са-ала-ла! — заскиглила Рузя.

— До псячого розтопленого сальця треба ще додати трохи меду, горшки і збитих яєць. — долала матінка. — То є муровий припис, коли хтось хоче

притьмом поситнішати. І не таке то вже гидке, як ти собі гадаєш. Я пила, і нічо.

— А яйця чиї? — спитала стрийна. — Курячі?

— Ні. Котячі, — відказала матінка.

— Ве-е-е, — скривилася Рузя.

— Цить, — урвала її стрийна. — Як тра, то тра. Яйця маєм, чого жаліти?

— Ще би їй дулу трохи роздмухати, — сказала мама, — бо це якась грудочка, а не дупа. Як вона, бідачисько, сидить на ній? Ану, нагнися.

Рузя слухняно нагнулася, наставивши на нас твердий, як коліно, афедрон, від вигляду якого стрийко тяжко зітхнув і хутенько ликнув ще десять дека.

Того таки дня бідолашну Рузю прив'язали до ліжка і стали щогодини поїти коктейлем із псячого смальцю і збитих котячих яєць. А щоб товщ насичував тіло і якнайменше витрачався, Рузя вже з ліжка не вставала, аби жирів своїх не розгоцкати. Надвечір ціла родина збиралася коло її ліжка і уважно обстежувала наслідки матусиної дієти.

Писок Рузі аж виблискував від смальцю, але погляд її був сумний і пригнічений. Поволі тіло й справді бралось товщем, а надлишки його навіть виходили всіма порами, і тіло в притьмареній кімнаті аж світилося. Густо пахло псятиною і збитими котячими яйцями.

Як не чаклували матінка зі стрийною, але за тиждень Рузя набрала в тілі ще недостатньо, аби її запустити до клієнтів, і довелося сеанси ожиріння продовжити. Ще за тиждень Рузя виглядала так пишно, що мені самому капнула слинка і захотілося спробувати цього смаколика, але, згадавши, якими його спеціями начинювано, хутко втратив апетит.

Рузя тепер стала пухкою і круглою всюди, де досі випинали самі квадрати. Ребра щезли, натомість з'явилися такі складки сала, що навіть на грудях вигулькнуло два пампухи і при кожному кроці весело підстрибували. Матінка навчила її ще й ходити так, щоб задок випирав якомога красномовніше, і ось уже моя Рузя перетворилася на таку кобилку, на котрій ледве хто й відмовиться погарцювати.

Так воно й сталося. Рузя користувалася незмінним успіхом, і діло наше розквітло всіма барвами.

7

Коли наше обійстя оточила поліція, ми були зовсім не підготовлені до оборони.

Стрийко зі стрийною займалися своїми котами, Макс варив у казані мило, Рузя нагорі, в покої, бавила чергового клієнта, а матуся з котячих кишок готувала мисливську ковбаску. Я в цей час

пиляв дрова для вудження шинок, а мої стрієчні братове гнали свою улюблену кізяківку.

І от у такий мирний час, коли небо над головою розливалось прозорою блакиттю, а сонячні промені грайливо лоскотали вуха, несподівано завищали сирени і гальма, заклацали цинглі на карабінах і десятками голосів пролунала команда підняти руки й здаватися по одному.

— Краще смерть, як неволя! — вигукнула моя матуся, і за лічені секунди ми сховалися в будинку.

Кожен озброївся, чим міг. Стрийко виставив у вікно свою стару дубельтівку, з якою полював на котів, а стрийна випорпала на стриху австріяцького кулемета, котрий востаннє стріляв ще в бою на Маківці.

Згори збігли Рузя з клієнтом, зовсім голі. Клієнт кричав, що він тут випадково і зараз піде здаватися.

— Добре, — сказав стрийко. — Дорога вільна.

Рузя зробила йому цьомпа, і клієнт вискочив на подвір'я, вигукуючи:

— Я свій! Я свій!

Може, якби він підібрав інше гасло, все обійшлося би, але поліція в цьому вигуку відчула сильну образу своєї честі. Автоматні черги прошили його повздожж, а потім впоперек.

Після цього поліція рушила в наступ. На стриху загарчав кулемет. Кулі стрибали то по

деревах, то по парканах, а стрийна кляла на чім світ поліцію і, думаю, ці прокльони дошкуляли їм більше, аніж кулеметні кулі. Тим часом десь із підвалу три братчики витягли гармату, пофарбовану помаранчевою фарбою. Гармата виглядала не так грізно, як смішно.

Стрийко зосереджено лякав поліцію своєю дубельтівкою, важко сопучи при цьому бараболястим носом.

Макс із матінкою взяли вила і зайняли оборону біля дверей.

Я за той час поскидав у підвал все, що може свідчити проти нас, і щедро полив бензином. В будь-яку хвилину досить кинути туди запалений сірник, і поліція втратить одним махом усі докази.

Нарешті гармату наладували і, відчинивши двері, спрямували люфу в нападників. Поліція, побачивши таке чудо, миттю залягла на землю.

Бодьо запалив паклю, підніс її до дзюрки і гукнув:

— Вогонь!

Як вам описати те, що відбулося? Пролунав оглушливий вибух, аж цілий будинок ходором заходив. І все довкола заволік чорний ядучий дим. Не знаю, як вони цілилися в поліцію, що одним пострілом висадили всі вікна разом із рамами, двері з одвірками та ще й чомусь за нашими спинами,

якраз навпроти дверей, ядро вибило в стіні другі двері. Певно, люфа не в той бік стріляла.

Коли дим розвіявся, я побачив дві відірвані голови. Близнюки чесно виконали свій обов'язок. Бодьові повезло більше — йому лише відірвало руку.

Стрийко тяжко кашляв.

Матуся і Макс трясли головами і били себе по вухах.

Стрийна тим часом вилізла вже на дах, бо зі стриху мала обмежений круговид, і гукала нам:

— Льондзю!

— Гов! — хрипів старий.

— Ти живий? — Живий!

— А кого забило?

— Близнюків!

— Я з них ніколи потіхи не мала. Навіть в такий день мене нервують.

А за хвилю:

— Льондзю!

— Гов!

— Скажи Рузі, най вбере майтки, бо вже знов поліція наступає. Після цього закалатав кулемет, і Рузя кинулася шукати свої майталеси.

Я зрозумів, що нам небагато зосталося.

Бодьо одною рукою вперто ладував гармату. Тепер вже було по цимбалах, куди вона стрелить, бо поліція перла зі всіх сторін. Матінка з Максом

вистромляли свої вила то у вікна, то в двері, щоби вороги знали, яка їх грізна зброя чекає.

Стрийко спитав:

— Бодю, будеш стрілев?

— Буду.

— Ну, то бувай здоров.

Гармата гугупнула так, що на протилежній стіні з'явилися ще одні двері, а одна поліцейська машина радісно спалахнула. Шкода, що Бодьо того вже не побачив.

На даху пролунав гуркіт, а потім голос стрийни сповістив:

— Льондзю! — Гов!

— Я вже полетіла!

— Царство тобі небесне, — перехрестився стрий, коли стрийна важко хляпнула на подвір'я.

Від гарматного пострілу ми всі мали чорні писки і виглядали на ангельських повстанців.

Рузя нарешті вбрала майтки і полізла на дах до кулемета.

Макс спитав:

— І що ми їм зробили поганого?

— Загинемо, як герої, — відповіла матуся.

Нагорі знову залунало тарахкання кулеметних черг. Я міг пишатися своєю жінкою. І дивна річ: жодного разу з нею так і не переспавши, я саме у цю вирішальну хвилину відчув до неї такий

непереборний потяг, що готовий був мчати на дах і там під кулями кохатися з нею на зло ворогам.

І, може, я б так і вчинив, але у цю хвилю пролунав гуркіт на даху і голос Рузі:

— Тату!

— Гов!»

— Я лечу!

— Царство і тобі небесне. Рузя впала разом із кулеметом.

Стрийко повернув повільно свою голову від вікна, і я побачив у його роті повно крові. Тіло його важко осіло на підлогу.

Я підхопив дубельтівку і збив якомусь поліцаєві кашкета. На більше, видно, ця зброя і не претендувала.

У дверях мужньо боронилися моя матінка з Максом, але сили були нерівні. Поліція дуже хотіла хоча б частину нас захопити живими і стріляла понад голови. Та коли матінка наштрикнула одного, мов галушку, на вила, розлючені поліцейські розпанахали їй кулями живота.

— Бандити! — щиро обурився Макс і кинувся в атаку з вилами. Кінець вже було видно. Я хутенько відскочив од вікна, чиркнув сірником, і в підвалі бехнуло полум'я.

Знадвору пролунав передсмертний крик Макса.

Я підняв з підлоги поліно і зі всієї сили гаратнув себе в чоло.

8

Що було далі, я дізнався на суді.

Судили, звичайно, тільки мене, бо я один і вижив. Докази згоріли дотла, і я вперто грав вар'ята, вдаючи, що не розумію, чого від мене хочуть.

Я свого домігся. Мене визнали хворим і відправили в божевільню на Кульпаркові.

Зараз я сиджу коло вікна і милуюся зимовим парком. Падає дрібненький сніжок, каркають ворони, на мені чиста піжама, а на колінах — тарілка з манною кашею. Життя прекрасне.

Коли розвесніє, я попрошу санітарочку Олю вивести мене на прогулянку в сад. Я поводжу себе так чемно, що весь персонал не може надивуватися, як я міг раніше чинити такі страшні злочини. Дехто навіть каже, що я страждаю тільки тому, що зостався живий, от на мене одного й спихнули все.

Санітарочка Оля приносить мені цукерки, гладить по голові — та приказує:

— Такий молодий, такий гарний, а тяжко хворий!

Я пробую лизьнути її в руку, а вона ховає її за спину і сміється.

Санітарочка Оля скаже: «Він заслужив,» — і виведе мене навесні прогулятися. На той час у мене під піжамою сховані будуть штани і сорочка, щоб перебратися.

— Дивися, щоб головний не помітив, — усміхнеться старша сестра до санітарочки Олі і відімкне двері.

Ми будемо йти повільно, дуже повільно, адже я за рік і ходити відвик. Санітарочка Оля триматиме мене попід руку і приказуватиме:

— Обережно, ямка... обережно, горбик...

Там, в глибині саду, за густими кущами я усміхнуся санітарочці Олі, візьму її обома руками за горло. Шийка у неї тоненька, лебедина. Хрящики легенько так хруснуть, і тіло її, маленьке і тендітне, повисне мені на руках.

Може, я поцілую її на прощання, а може, ні.

Хутенько перевдягнуся і, зіп'явшись на розлогу липу, опинюся на мурі. Прощальний погляд на дім вар'ятів і — вітай мене, воле!

А поки що — зима. Я чемно жую свою кашу, а коли санітарочка Оля питає про добавку, я спритно лизькаю її долоню й кажу:

— Ги-ги-и!

Кульпарків або Ги-ги-и-2

1

Якщо вам ніколи не доводилося бувати в лікарні для божевільних на Кульпаркові, ви не можете вважати, що знаєте Львів. Бо Львів — то не тільки Кайзервальд, Личаків, Кривчиці, Погулянка, Замарстинів, Клепарів, Голоско. Це ще й Кульпарків. І якими ж мали бути львівські язики, що зуміли перемолоти давню назву цієї місцини Гольдбергоф на... Кульпарків!

Коли я починаю замислюватися, чому санаторій для вар'ятів ще з 1875 року збудували саме тут, а не на Клепарові, де заклад для людей без одної клепки був би якраз на місці, то все ж таки бачу глибоку у всьому цьому закономірність. Уже сам Пауль Гольдберг, який 1425 року заснував це поселення, мав щось у голові не в порядку покладано. Але, що цікаво, ознаки свого божевілля він став проявляти саме з тієї пори, коли тут поселився. А спричинилися до цього величні дубові ліси, звідки цілими днями линуло меланхолійне кування зозуль. Хтось би його сприйняв так само байдуже, як і цокання дзигаря, але пан Гольдберг чомусь у тім куванні почав уловлювати якісь дивні сигнали. Азбуки Морзе тоді ще не існувало, але вже

давньоєгипетські в'язні знали азбуку перестукування. Тому пан Гольдберг узяв чистий папір і почав старанно записувати кожне «ку-ку».

Стос паперів із записами невпинно ріс, а пан Гольдберг уже не встигав їх розшифровувати. Врешті змусив своїх слуг займатися кодуванням сигналів, а сам присвятився лише тлумаченню. Як на те, дурні слуги не могли збагнути своєї історичної місії і виконували, повинність недбало. Пан Гольдберг відразу помітив, що розшифровані тексти втрачають свою залізну логіку, і одного дня порозганяв усю службу. Дружина з дітьми самі втекли. І зостався великий учений наодинці з зозулями.

Коли йому забракло паперу, почав писати на стінах, далі на книгах, на тарілках, на меблях, на яєчній шкаралупі, на пелюстках рожі, на крильцях метеликів, на піску, на камінцях, на воді, ба навіть коли нічого не мав під рукою, писав на ногах, на животі... А зозулі кували й кували невпинно, вмовкаючи пізно восени, аби дати можливість єдиному посередникові між ними і людством розшифрувати дорогоцінні послання.

Так його, бідачку, і знайшли серед безлічі записів у геть побазграній хаті. Останні свої нотатки він робив уже кров'ю, коли чорнила забракло. А коли скінчився й червоний атрамент, Пауль Гольдберг віддав Богові душу.

З тих ото пір ві Львові кажуть на вар'ята «кукунамуні», оскільки «муня» — це мозок у говірці вуличних бенькартів.

Та що цікаво, ті клятві зозулі продовжували «діставати» й усіх інших власників помістя. Аж поки один дідич у 1588 році не вирубав цілих 600 дубів, щоби таким чином зменшити кількість пташви, що гніздилася там, і в чийх гніздах вилуплювалися зозулі. Але це мало допомгло, бо тепер зозулі кували і в гайках, і в садках. Сміливіші сідали на ганку, на даху, ба навіть на підвіконні. Зранку до вечора бідний дідич тільки й чув, що оте знавісніле кування, а вночі у снах йому ввижалися велетенські зозулі з кривавими дзьобами і довгими зміїними язиками.

З того всього він привіз на підводі до лісу гаківницю, наладував її шротом і бабахнув у розлогі корони дубів. Густа, мов рій мух, згряя пташок з галасом спурхнула в небо і закружляла понад головою. Та ще доки він устиг наладувати гаківницю вдруге, зозулі впали на нього і вкрили собою з голови до ніг.

Жалюгідна купка манаття і скарлючений обсмоктаний скелет — усе, що зосталося від дідича.

І ось настав такий відповідальний час, що мені довелося вдати зі себе вар'ята, аби уникнути караючої десниці правосуддя й потрапити у цей величезний пансіон. Жодна інша львівська дільниця не може похвалитися будівлею, котра б виросла до символу, і вже сама її назва говорила так багато.

Я побачив чудовий парк, у якому проростають тропічні рослини, співають райські птахи і розливають пахощі казкові квіти. А все чому? Та тому, що тут не тільки люди слабі на голову, але і все довкола, піддавшись незбагненним флюїдам психотерапії, на місці чманіє і шаленіє. Вся ця рослинність, беручи заразливий приклад з пацієнтів, котрі вважають себе хто Наполеоном, а хто Юлієм Цезарем, так само не може стримати буйної своєї фантазії, і вже якийсь обшарпаний присохлий каштан починає дутися під баобаба, а рахітична ліщина корчить із себе бамбука, а лопухи виганяють свої стебла і листя до розмірів рододендрона. То як же придуркуватим горобцям не вдавати королівськил папужок, а воронам не спробувати свого таланту в ролі фазанів?

Одне слово — Кульпарків. Тут геть усе дуріє з лікарями вкупі.

Наприклад, я помітив, що медичні сестри працюють у тих самих відділеннях по багацько

років, і їх практично ніколи не переводять до інших. І на мій погляд від цього вони обов'язково повинні в якійсь мірі втрачати свою здорову індивідуальність. Адже за такого порядку речей середній медперсонал і хворі мовби сплаваються в одну велику родину. І людина, котра працює з хворими протягом тривалого часу, сама піддається великому ризикові психічного розладнання.

Коли одного разу їхнім пацієнтом став колишній головний лікар Кульпаркова, то ніхто особливо не дивувався. Така вже їхня доля — спочатку лікувати когось, а потім і самим лікуватися.

У моїй палаті були крім мене, ще п'ятеро вар'ятів. Старший пан Місько Штунда з'їхав з глузду в час національного здвигу. В патріотичному пориві він записався геть до всіх організацій і партій, пошив собі купу мундирів і видавав себе за ветерана УСС, УПА, «Нахтігаль» і СС «Галичина» вкупі. Кількість москалів, яких він убив, росла з кожним днем, і я мав підозру, що за кілька років вона перевищить населення Росії.

Його постійним опонентом у політичних баталіях був товариш Бураченков, якого потряс той самий національний здвиг. І тоді як Штунда ділився своїми спогадами про особисті зустрічі мало не зі всіма членами Центральної Ради, додаючи при тім нові деталі бою під Крутами, тов. Бураченков

згадував Леніна, Крупську і Коллонтай, переконуючи, що з останньою мав роман.

Їхні дискусії могли тривати до пізньої ночі, а що я людина аполітична, то впросив, щоб мене перевели в іншу палату, де перебували тихі, але безнадійно хворі. Це мене влаштовувало. Більшість із них взагалі не проявляли жодних звихів. Пан Шопта, наприклад, любив завмирати у позі якого-небудь пам'ятника і стояти так годинами. У цей час йому можна було хоч кілок на голові тесати, а він навіть оком не мругне.

Одного дня на Кульпаркові зчинився страшенний рейвах. Кинулися мити й чистити геть усе, а хворих повбирали в чисті піжами. Ну, а коли на обід зупа виявилася теплою та ще й з масними плямами на поверхні, сумніви у мене зникли — має приїхати якась груба риба. Так воно й сталося. Кульпарків провідав пан бургомістр. Його супроводжувало парканайцять роззяв з Ратуші.

З-поміж хворих вибрано було півтора десятка якнайпристойніших дебілів і запроваджено до кімнати відпочинку. Зайве казати, що до тої славної когорти потрапив і я. Нам видали зовсім новенькі шахи, книжки і сказали, щоб ми розсілися за столами і робили вигляд, буцім то наш улюблений відпочинок.

Я й перед тим, заки вар'ятом став, у шахах нічого не тямив, то й зараз не брався. Книжка мене

цікавила ще менше, бо називалася вона «Меліорація південних районів Полісся», і я став собі проти вікна, милуючись деревами.

Коли пана бургомістра запровадили сюди, то ніхто не кинув у нього шахівницею, ніхто навіть не засміявся. Всі сиділи дуже набурмосені й, насупивши брови, робили вигляд, ніби ніщо на світі їх так не цікавить, як шахи і книжки. Я подумав: якщо так далі піде, то гість не винесе зі своїх відвідин жодних цікавих споминів.

Але бургомістр, вислухавши лекцію про перспективи розвитку вітчизняної психіатрії, вирішив поспілкуватися з хворими особисто. Найбільше його зацікавив дідок, що, обхопивши голову руками, наморщивши лоба, вчитувався в арифметику для другої кляси. При цьому він ще закушував губи і голосно сопів.

— Як вас звати, прошу пана? — спитав високий гість.

Дідок підвів угору напружене обличчя, кольору кабачкової ікри, і випалив:

— Місько Штунда, мільдую слухняно.

— Дуже приємно. Пане Штунда, чи ви себе вважаєте вар'ятом?

— Чому ні? Я є чистої води вар'ят. Але спокійний. Я читав, жи в Україні на кожную сотню людей припадає їден вар'ят. Дивує мене, як вони того порахували, бо то, видите, часом тежко є

визначити вар'ята. Візьмімо тих депутатів. Нині він чоловік як чоловік, а одного дня як бовкне щось коло мікрофону, то зараз видно, жи не має всіх вдома. Такого наговорит, що аби взяв докупи штирох з Кульпаркова, то так би не потрапили.

— Це дуже свідомий хворий, — втрутився головний лікар. — Він слухає всі засідання Верховної Ради і пізнає кожного депутата по голосу.

— Чим вас так зацікавила Верховна Рада? — здивувався бургомістр.

— То є справжній дім вар'ятів, — відповів дідок, а всі гості аж затряслися від реготу. — І я гадаю, аби вони менше пашталакали, треба би їм щодня клізми вставляти. Бо я все після клізми такий розморений і добрий-добрий... Я би тому Симоненкові власноручно двадцять літрів напompував.

— То ви патріот! — похвалив бургомістр.

— Аякже. Я вважаю, що кожен мусить Україну будувати на своєму місці. Ви — там, а ми тут — на Кульпаркові.

— Чи ви маєте, пане Штунда, якесь прохання, яке б я міг задовольнити?

— Чому не? Маю.

Всі лікарі відразу насторожилися і презирнулися, а дідок вів далі:

— Просив би-м пана бургомістра, аби прислали нам синьо-жовті прапори. Бо коли яке свято, то в цілому місті вивішують прапори, тільки в нашій Кульпаркові не вивішують. Та й щоби мене настановили головним прапороносцем на всю лікарню.

Бургомістр змахнув сльозу і потис дідові руку.

— Ви є щирий українець. Якби всі українці були такими вар'ятами, як ви, пане Штунда, Україна вже була б супердержавою. Але, може б, вам хотілось виписатися звідси, то скажіть.

— Ні, пане бургомістр. Тут мені добре. Годують, обпирають. А вдома я навіть радіва не маю, аби Верховну Раду слухати.

Готовність бургомістра посприяти, щоб із божевільні виписали, мене зацікавила. Я збагнув, що такого шансу пропускати не можна і, ставши на крісло, почав у повен голос співати національний гімн. Гості й лікарі від несподіванки отетеріли і зробили мудрі пики. Інтелігентна частина вар'ятів підвелася і з острахом ворушила губами. Решта завмерла, увібравши голови в плечі. Один ідіот пустив з переляку під крісло струмочок. Пан бургомістр світився блаженною усмішкою. Я відспівав цілий гімн від початку до кінця з додатком ще кількох маловідомих куплетів. Коли оплески вляглися, я спитав:

— Пане бургомістр, чи багато ви зустрічали нормальних людей, котрі здатні були б відспівати весь гімн без жодної помилки?

— М-м-м... таких, що знають геть увесь гімн, дуже мало.

— А скільки, ви гадаєте, назбирається цих унікалів на цілу Україну?

Бургомістр замислився.

— Може, з десяток.

— О! Видите! І один із цих вибраних перебуває в божевільні! — патетично виголосив я. — Спитайте мене, за що!

— За що? — слухняно спитав пан бургомістр.

— За те тільки, що мене було запідозрено в скоєнні злочинів, котрих ніхто не зумів довести.

— Це правда? — звернувся він до лікарів.

— Хворий потрапив до нас після черепно-мозкової травми і два місяці перебував у стані важкого психічного розладу, їв лише з рук, мимрив щось нерозбірливе. Єдиною ознакою, що це мисляча істота, було те, що він справно просився в туалет і не обминав жодної можливості задирати халати санітарок. Але останнього місяця відбулися значні зміни. Хворий практично вже нічим не відрізняється від нормальних людей, що позитивно свідчить про розквіт психіатрії на місцях, — виголосив головний лікар.

— Браво! — захоплено вигукнув бургомістр. — Але навіщо ж його досі тримають у лікарні?

— Річ у тому, що його було звинувачено в жахливих злочинах. Він та його родина провадили кнайпу, в якій годували постояльців різним свинством, від чого ті давали дуба, а потім їх переробляли на шинки, сальцесони, шпондерки, кишки і таке інше. Однак, оскільки вся родина, крім нього, загинула під час штурму їхньої кнайпи муніципалами, а речові докази разом із кнайпою згоріли, то все це зосталося на стадії підозри.

Пан бургомістр уважно подивився на мене.

— Важко повірити, що людина з таким інтелігентним виглядом могла творити щось подібне. Скажіть, чи вважаєте ви себе здоровим?

— Так. Тутешні лікарі творять дива. Шкода, що в Україні так мало знають про наш Кульпарків.

— І чим ви займетесь, коли покинете ці стіни?

— Я мрію вступити до медичного інституту, вивчитися на психіатра і повернутися назад на Кульпарків, щоб якнайбільше вар'ятів стало щирими патріотами нашої Вітчизни!

Цими словами я викликав сльози розчулення у цілої депутації. А той прибацаний, що нацюняв на підлогу, заліз під стіл і став витирати сліди свого гріха книжкою «Хімія в побуті».